

riget, nu skulde komme til at betale en høiere Tiende end alle deres Naboer, som have indløst den tidligere. Den høitærede Indenrigsminister har spurgt, hvorfor Beboerne i disse Sogne ikke i Mindelighed have afløst Tienden? Men det er aabenbart, at der ved en saadan Overenskomst er to Parter, og hvem siger os, at det netop er Tiendeydernes Skyld, at der ikke er kommet et mindeligt Forlig istand? Det vide vi slet ikke. Kan man paa- vise os, at der er tilbuddt Tiendeyderne billige Billaar, men at de alligevel have afslaaet at gaa ind derpaa, bliver Sagen en ganske anden. Hvad angaar Udfindelsen af, hvormegent der skal ydes, eller hvormegent der med Billighed vil kunne fordres efter den Regel, som er fremsat af Forslagsstilleren, synes jeg ikke, det kan være et uoverkommeligt Arbejde; thi naar man kan finde, hvad blot nogle af dem have ydet; vil man, naar man gaar relativt frem, derved let kunne træffe et nogenlunde retfærdigt Skjøn. Jeg kan derfor ikke Andet end ved min Afstemning slutte mig til Forslagsstilleren.

Indenrigsministeren: Jeg skal svare det ærede Medlem, at netop fordi Afgjørelsen er en blivende og — om det overhovedet maa være mig tilladt at bruge dette Ord i timelige Forhold — en evigvarende Afgjørelse, der her foreslaas, men ikke en Afgjørelse for et enkelt Aar, kan jeg ikke indlade mig paa det Forslag, som det ærede Medlem har sagt, at han vilde støtte. Jeg tror ikke, der kan være Tvivl om, at de Tilbud, som i sin Tid have været gjorte Tiendeyderne, have været billige. Regjeringen har i sin Tid ladet sig det være magtpaaliggende at se at faa dette Forhold ordnet, og naar man forøvrigt har kjendt til disse Forhold, kan man neppe have nogen Tvivl om, at netop det, at Afgjørelsen skal bygges paa de sidste 10 Aars virkelige Udelse, navnlig for Fastlandsdistrikterne maa have været en overordenlig billig Betingelse. Jeg skal tilføie, at Regjeringen i den Grad har været opmærksom derpaa, at den fra hin Tid af har paalagt samtlige Præster i deres Kaldsbreve, at de skulde finde sig i de Forandringer, som maatte

ikke med Tienden, netop for ikke fra den Side at rejse Banskelligheder ligeoverfor Tiendeaflysningen. Banskelligheden har vistnok væsentlig ligget i, at de gode Tiendeydere ikke kunde blive enige, og efter Alt, hvad der foreligger, ikke blot efter Ordføreren personlige Erfaring, men ogsaa efter de Bemærkninger, som den ærede Forslagsstiller har fremsført, er det noget uegentligt, at man bestandig vedbliver at sige, at de 10 Aars Udelsers skulde være Rettefærdigheden, thi det er bitterligt, at man overtalt, hvor der er kommet Aflysninger frem, har gjort mere eller mindre Vold derpaa, og kun har benyttet dette Forhold i en temmelig vid Udstrækning som Grundlag for det Tilbud, der blev gjort Uderne. Der er imidlertid en Ting, som ikke maa overses, og det er, at selv om det for Fastlandsdistrikterne vilde være overmaade behageligt at faa Sagen ordnet paa denne Maade, maa det erindres, at Løven ogsaa er bestemt til at skulle gjælde for Grø, hvor man meget frabeder sig dette. Deri ligger altsaa ogsaa en Hindring for at kunne gjøre det til en almindelig Regel.

Naben: Jeg kan ikke rigtig forstaa den høitærede Ministers stærke Modstand imod mit Endringsforslag. Ligger der da saa særdeles megen Vægt paa, om enkelte Præster, eller forsaavidt man gaar ud fra, at Staten eier Præstetjenderne, hvad jeg ogsaa mener, da denne i det Hele faar nogle Tønder Korn mere eller mindre. Jeg tror, at det, man i Særdeleshed bør lægge Vægt paa, er, at man gaar frem efter Regler, der ere traditionelle imellem Befolkningen, og som kunne anses for at være billige. Naar den høitærede Minister har sagt, at det ikke var nogen Umulighed at faa Tienden afløst, saa skal jeg ikke her vidtløftig komme tilbage til, hvad jeg udtalte ved Sagens første Behandling. Jeg skal blot minde om, at jeg udtalte dengang, at det ikke var godt at faa mange Hoveder under een Hat, og det skulde man absolut, for at Aflysningen kunde ske sognevis og ad Frivillighedens Vej, efterføm den ikke kunde finde Steb paa nogen anden Maade. Naar den høitærede Minister har sagt, at man har kunnet afløse fiden 1867,